

Valtuustoaloite: Harrastusseteli aktivoimaan lapsia ja edistämään heidän hyvinvointiaan

Yhtltk 13.06.2023 § 39

Pöytyän Keskustan ja KD:n valtuustoryhmä ja Pöytyän Vihreiden valtuustoryhmä ovat tehneet Valtuustoaloitteen *Harrastusseteli aktivoimaan lapsia ja edistämään heidän hyvinvointiaan*.

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Pöytyän kunnassa otetaan käyttöön kaikille peruskoululaisille mahdollisuus 200 euron harrastusseteliin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää setelin helppokäyttöisyyteen sekä lajivalikoiman monipuolisuuteen, joka houkuttaa kokeilemaan uutta harrastusta. Seteli tulee käyttää ohjattuun liikunta- ja urheiluharrastuksiin. Aloitteessa viitataan tutkimukseen, jonka mukaan lasten ja nuorten fyysinen jaksaminen vaikuttaa heidän arjen jaksamiseen.

Kunnissa ja kaupungeissa on erilaisia tukitoimia lasten ja nuorten harrastustoiminnan aktivointiin. Esimerkiksi Turussa on käytössä Kimmoke-ranneke, jolla voi ”ottaa vauhtia elämään ” edullisesti. Yhdellä rannekeella pääsee kaupungin liikuntapaikkoihin ja kulttuurikohteisiin. Elokuussa 2021 Turussa käynnistyi harrastesetelipilotti, jossa turkulaisille vitosluokkalaisille tarjottiin harrastusavustus, jota voidaan käyttää harrastusmaksuihin Nuorisopassi-etujärjestelmän (mobiilisovellus) kautta. Valtakunnallisella Kaikukortissa voi hankkia maksuttomia pääsylippuja esimerkiksi festivaaleille, museoihin, teatteriin tai konsertteihin.

Valtuustoaloitteessa toivotaan peruskoululaisille, 7-16 -vuotiaille (yhteensä noin 1 000 lasta ja nuorta) 200 euron Harrastusseteliä.

Pöytyä on mukana Harrastamisen Suomen malli -hankkeessa, jossa järjestetään koululaisille harrastustoimintaa koulupäivän jälkeen. Pöytyän kunta on saanut Lounais-Suomen aluehallintoviraston valtionavustusta 53 000 euroa Harrastamisen Suomen malli -hankkeen kuluihin ajalle 01.08.2023 – 31.07.2024. Avustus kattaa enintään 75 % kustannuksista.

Harrastusseteliin liittyy erilaisia kysymyksiä:

Kohdistuuko harrastusavustus kunnan alueella olevaan liikuntatarjontaan?
Voiko osallistua kunnan ulkopuolella olevaan liikuntatoimintaan?

Päätösehdotus Yhteisöllisyyslautakunta keskustelee Harrastussetelistä ja asiaan palataan syksyllä.

Päätös Yhteisöllisyyslautakunta keskusteli valtuustoaloitteesta yleisellä tasolla ja päätettiin palata asiaan syksyllä.

Yhtltk 15.08.2023 § 45

Kunnanvaltuutettu Sanna Mattila on luvannut tulla kokoukseen kertomaan valtuustoaloitteesta.

Valmistelija kulttuurisihteeri

Päätösehdotus Yhteisöllisyyslautakunta keskustelee valtuustoaloitteesta Sanna Mattilan kanssa.

Päätös

Todettiin, että Sanna Mattila oli estynyt osallistumaan kokoukseen ja keskusteltiin aloitteesta pitkään. Asiaan päätettiin palata myöhemmin.

Yhtltk 12.09.2023 § 54

Lapsi- ja perheneuvosto on kokouksessaan 22.8.2023 toivonut, että Sanna Mattilan valtuustoaloitteeseen *Harrastusseteli aktivoimaan lapsia ja edistämään heidän hyvinvointiaan* tehdään Pöytyän mallin mukaisesti lapsi- ja perhevaikutusten arviointi.

Pöytyän kunnanhallitus on hyväksynyt 11.4.2022 § 94 Pöytyän lapsi- ja perhevaikutusten mallin, joka päätettiin ottaa käyttöön. Asiasta järjestettiin 1.11.2022 luottamushenkilöille ja muille asiasta kiinnostuneille tilaisuus, jossa annettiin tietoa arvioinnin perusteisiin ja osaamiseen.

PÖYTYÄN LAPSI- JA PERHEVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMALLI

Tarkoituksena on arvioida Pöytyän kunnan päätösten vaikutuksia lapsiin ja perheisiin, tavoitteena kokonaisuuden toimivuus toiminnalliset ja taloudelliset näkökulmat huomioiden. Lasten ja perheiden sekä heitä edustavien vaikuttajaryhmien osallistumismahdollisuuksia tuetaan valmisteltaessa päätöksiä, joilla arvioidaan olevan merkittäviä vaikutuksia lapsiin ja perheisiin.

Osana Pöytyän lapsi- ja perhevaikutusten arviointia

- 1. Arvioidaan tarve*
- 2. Suunnitellaan prosessi*
- 3. Kootaan ja analysoidaan tarvittava materiaali*
- 4. Tarkastellaan keskeisiä ja mahdollisia vaikutuksia*
- 5. Tehdään esitys / päätös, tiedotetaan ja seurataan*

Lapsi- ja perhevaikutusten arvioinnista vastaavat valmistelevat viranhaltijat. Tarkasteltavaa materiaalia kootaan valmistelussa olevan asian edellyttämän mukaisesti analysoiden aineistoa eri näkökulmat huomioiden. Tarkastelun myötä nostetaan esiin mahdollisia vaikutuksia lapsiin ja perheisiin. Vaikutusten arviointi muodostaa moniulotteisen kokonaisuuden, jolloin arviointi on suuntaa antava.

”Arviointi on prosessi, joka kuvailee todellisuutta tarkoituksenaan tyydyttää jonkin päätöksen tekemiseen liittyvä tiedon tarve. Arviointi voi tarkoittaa myös kyseisen prosessin tuotetta eli arviointiraporttia. (wikipedia)”

Aloitteessa ehdotetaan, että Pöytyän kunta tarjoaa kaikille peruskoululaisille mahdollisuuden 200 euron harrastusseteliin, jonka tulee olla helppokäyttöinen ja lajivalikoimaltaan monipuolinen ja houkutteleva. Lisäksi seteli tulee käyttää ohjattuun liikuntaan.

Kohta 1 Arvioidaan tarve

Lapsi- ja perheneuvosto on kokouksessaan esittänyt toiveen arvioinnin tekemiseksi ja yhteisöllisyyslautakunta kirjaa esitetyn toiveen.

Harrastussetelin kohderyhmän rajaaminen

a) Kaikille kunnan peruskoululaisille 200 euron harrastusseteli, jolloin pelkän setelin kustannukset yli 200 000 euroa + muut kulut (yli 1000 koululaista).

b) Rajataan seteli koskemaan lapsia ja perheitä, joiden hyvinvointia harrastusseteli oletettavasti lisää. Miten löydetään lapset ja perheet?

Hakevatko perheet tukea itse ja millä perusteella? Hakuprosessin selvittäminen ja käytäntö?

c) Rajataan seteli koskemaan vain tiettyä ikäluokkaa, joiden hyvinvointia halutaan tukea esim. viidesluokkalaiset. Kustannukset 24 000 euroa + muut kulut (120 x 200 €).

d) Tuetaan paikallisia urheiluseuroja mahdollistamalla uusia ns. höntsäryhmiä tai maksamalla vähävarasten perheiden lasten osallistumismaksu. Seuraa tuetaan 200 euroa/ osallistuva vähävarainen lapsi, rajataan koskemaan esim. 5-luokkalaisia. Kustannukset 24 000 euroa + muut kulut). Toteutus tulee neuvotella paikallisten urheiluseutojen kanssa.

Kunnassa on käytössä Harrastamisen Suomen mallin, jonka avulla syyskuussa aloittaa 26 ryhmää koululaisille koulupäivän jälkeen. Hankkeella tuetaan lasten ja nuorten harrastustoimintaa.

Kouluterveyskyselyn 2023 tulokset julkaistaan syyskuun lopulla. Kouluterveyskysely tuottaa ajantasaista tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista kouluille ja oppilaitoksille, kunnille, hyvinvointialueille ja koko maan tasolla. Harrastamisen hyvinvointivaikutukset ovat yleisesti tiedossa.

Kohta 2. Suunnitellaan prosessi
Valitaan, miten asiaa viedään eteenpäin (a, b, c vai d)
Toiminnan suunnittelu ja toteutus yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Kohta 3
Käytännön toimenpiteet ja lasketaan kustannukset.
Miten saatua tietoa voidaan hyödyntää? Onko kokeilu onnistunut?

Kohta 4
Vaikutukset
Miten arvioidaan mahdollisia vaikutuksia ja kuka arvioi?

Kohta 5
Tehdään esitys yhteisöllisyyslautakunnalle ja edelleen kunnahallitukselle, jonka jälkeen päätös ja mahdollinen toimenpide.

Arvioidaan pääksen seuraukset ja vaikutukset toteutuksen jälkeen. Kysely laajasti eri tahoille ja kuullaan myös kuntalaisia

Valmistelija kulttuurisihteeri

Päätösehdotus Yhteisöllisyyslautakunta päättää, että Harrastusseteliasiaassa kuullaan paikallisia urheiluseuroja, joiden kanssa arvioidaan tuen tarve ja käytännön toteutus. tämän jälkeen voidaan arvioida tarvittava määräraha. Näin edistetään paikallista harrastustoimintaa ja kuullaan kentän toimijoita.

Päätös Sanna Mattila osallistui yhteisöllisyyslautakunnan kokoukseen kello 19.27-20.01 ja kertoi valtuustoaloitteen taustasta ja tavoitteesta. Lautakunta kyseli aloitteesta Sanna Mattilalta, joka poistui kokouksesta kello 20.01. Yhteisöllisyyslautakunta päätti, että kaikille kunnan peruskoululaisille myönnetään hakemuksen mukaan 200 euron tuki harrastustoimintaan kuuttia vastaan (kaikki harrastustoiminta käy). Ennen ja jälkeen harrastustoiminnan tukemista tehdään kyselyt peruskoululaisille ja perheille lapsi- ja perhevaikutusten kartoittamiseksi.

Lasten ja nuorten harrastuksen tukeminen on tärkeä ja hyvä asia. Harrastuskortit ja -setelit toimivat kaupungeissa, joissa on lukuisia erilaisia harrastusmahdollisuuksia ja toimiva julkinen liikenne.

Pöytyän kunnassa on paljon liikuntamahdollisuuksia mm. aktiivinen kolmas sektori, mutta kaikkea ei voi Pöytyällä harrastaa.

Liikkuminen koulukyytien ulkopuolella on haasteellista. Samoin on haasteellista osoittaa tuki heille, jotka eniten tarvitsevat taloudellista tukea. Lisäksi eri liikuntaharrastusten hinnat vaihtelevat.

Tällä hetkellä kunta tarjoaa nuorille maksutta kuntosalivuoroja eri kuntakeskuksissa.

Kunnan tuki voidaan osoittaa paikallisille lapsille ja nuorille

1. Paikallisten urheiluseurojen kautta, jotka tuntevat harrastajat ja seurat voisivat laskuttaa kuntaa tukea tarvitsevien perheiden/harrastajan osalta.
2. Paikallisille toimijoille maksetaan ns. matalan kynnyksen toiminnan järjestämisestä. Pöytyällä ryhmät on pääsääntöisesti ns. matalan kynnyksen toimintaa.
3. Pyydetään perheiltä/ kuntalaisista nimeämään henkilöitä, jotka tarvitsevat tukea harrastustoimintaan.
4. Harrastamisen Suomen malli tukee lasten ja nuorten harrastustoimintaa (valtionosuus). Toiminnassa mukana noin yli 600 alakouluikäistä ja yli 400 yläkouluikäistä (suoritelu, osalla nuorista useampia kerhoja). Viikossa osallistuu noin 370 nuorta ja viikottaisia kerhoja on noin 25. Kerhojen tulee olla koulupäivän jälkeen ja näin ollen haasteena ovat kuljetukset.

Valmistelija kulttuurisihteeri

Päätösehdotus

Syyskuussa laitetaan hakuun 20 000 euroa lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseen. Hakemuksessa tulee perustella, kenen harrastustoimintaan avustusta haetaan ja lisäksi peruste avustuksen tarpeellisuudesta. Toukokuussa julkaistaan kysely, jossa kuullaan kuntalaisten toiveita harrastuksen tukemiseksi.

Päätös

Yhteisöllisyyslautakunta päätti, että toukokuussa julkaistaan webropol-kysely, jossa kartoitetaan kuntalaisten mielipiteitä lasten ja nuorten harrastusten tukemisesta.

Lisäksi yhteisöllisyyslautakunta päätti, että syyskuussa julkistetaan haettavaksi kuukauden ajalla kaikille pöytyäläisille 5-6 -luokkalaisten harrastustoiminnan tukemiseen.

Kyseessä on pilotti, jonka määräraha on 20 000 euroa.